

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Árma mindenütt 1 krajczár.

Művészetek ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai befizetéssel: egy hónapra 60 kr.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozássalSzerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztési órák:

délelőtt 10 órától délután 8 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztési telefon: 686.

Kiadóhivatali telefon: 883.

Esti Hírlap

1050 koronára játszanak

az e heti december 5-től december 10-ig megjelenő összes lappéldányok és pedig a napi 50 koronás és a heti 200 koronás főnyereményen kívül, a fel nem vett s újra sorsolás alá eső nyereményekre 12 ötven koronás és 1 kétszáz koronás főnyereményre is.

Budapest, december 5.

Fejérváry miniszter ma kihallgatáson volt a királynál.**Amerika szaporítja állandó hadseregét,**

Felső nép- vagy középfoku iskola.

Egy régóta vajudó kérdéstről, a polgáriskolák reformjának ügyéről tanácskozik a magyar pedagógiai társaság.

Régi e kérdés, egyidős talán magával a polgáriskolák létesítésével. Mióta ugyanis az iskolák két felsőbb osztálya mindinkább elnéptelenedett, elannyira, hogy azokat vagy beszűntetni, vagy helyükre kereskedelmi iskolákat kellett létesíteni, egyre halljuk, hogy a polgáriskolák helyzetén okvetlenül változtatni kell. És ebben az egy dologban meg egyeznek a vélemények; de csakis ebben az egyben. Arra nézve azonban, hogy e változásokat mily irányban eszközöljék, hogy a mostani polgáriskola helyébe mi lépjen, mindeddig nem tudtak meg egyezésre jutni a különféle tanügyi körök.

Az országos polgáriskolai tanár-egyesület véleménye szerint a polgáriskoláknak oly szervezetet kell nyerniök, mely őket idegen, nem szakavatott egyének befolyásainak békítőitől megszabadítsa és czélszerű szabad, csak a szakavatott ellen-érzés által korlátolt fejlődésüket lehetővé tegye; továbbá kell, hogy a polgáriskolák tanítványainak oly elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtsanak, melyekkel azok feladataiknak megfelelhessenek és a hazának értelmes, művelt polgárai lehessenek. Ennek a feladatnak pedig — véleményük szerint — csakis a hétszázalékos polgári iskola felel meg, mely az ott nyerendő érettségi bizonyítvány alapján különféle köztisztviselői pályákra képesítene.

Ezzel szemben egy másik vélemény és ez a középfokú tanár-egyesület azt vitatja, hogy a létező kö-

zépiskolák mellett új fajta, a mai érettségi vizsgálati színvonalig emelkedő középfokú iskola jelenleg szükség nincsen. Ellenben szükséges olyan iskola, mely egyrészt a középfoku szakoktatásra előkészít, másrészt kisebb közigazgatási és más hasonló foku alkalmazásra minősít és egyúttal azt a műveltséget nyújtja, melyet a közönséges polgári foglalkozást űzőktől is méltán megkívánhatni. És ennek a cél-
nak megfelelne a mai polgáriskoláknak alsó négy osztálya, a kellő tanterv módosításokkal.

Látni való, hogy az ellentétek meglehetősen nagyok.

Az országos közoktatási tanács a két véleményt összeegyeztetni igyekezett, de oly formán, hogy abban nincs köszönet. Azt javasolja ugyanis, hogy a polgáriskola az elemi iskola négy osztálya fölé épült népoktatási intézet legyen, de a négyosztályú polgáriskola fölé a szükséghez és a nagyobb községek anyagi erejéhez képest három évfolyamu felső polgáriskola állíttassék. Egyúttal azt is ajánlja, hogy a polgári és felső polgári iskolai tanárok képesítésében és javadalmazásában fokozati különbség teendő.

A középfokú tanárok véleményét sokan már azért is pártolják, mert az történeti alapon nyugszik és legkönnyebben keresztülvihető. Igaz, hogy ez nem jelentene valami nagy, mélyreható reformot, hisz a polgáriskolák legnagyobb része már ma is négyosztályú és annak a céljának a szolgálatában áll, melyet számukra kijelöltek.

A polgáriskolai tanárok véleményének megvalósítása ellenben nagy változtatásokat idézne elő közoktatásügyünkben és hogy tényleg bevalna-e, azt csak sok évi tapasztalat mutatná meg.

Ettől látszott viszariadni a közoktatási tanács, midőn felismertett határozatát, melyet egyenlő ellen-szenvvel fogadott mindkét rész, hozta.

A pedagógiai társaság megkezdett tanácskozásaitól remélik sokan az ellentétek kiegyenlítését.

Baráni legyen azonban a tanács-

kozás eredménye, egy bizonyos, tudni illik, hogy e kérdést el kell dönteni minél előbb, még pedig oly formán, hogy e kérdés végre-valahára lekerüljön a napirendről.

Budapest, december 5.

+ **Fejérváry a királynál.** Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter tegnap este Bécsbe érkezett és ma délelőtt fél 10 órakor külön kihallgatáson volt a királynál.

+ **A szabadalvüparti értekezlet.** A felhivatalos országgyűlési értesítő írja: Az országgyűlési szabadalvüpart kedden, e hónap 6-án esti 7 órakor fontos értekezletet tart, melyre a párt minden tagjának szives megjelenése kéretik.

× **A képviselőház gazdasági bizottsága** Szilágyi Dezsőnek, a ház elnökének elnöklése alatt ma ülést tartott, melyen megállapította a jövő évi költségvetésének előirányzatát, egyes módosításokat határozott el, a ház hivatalnokainak szolgálati szer-
zetében s több szolgálati ügyet, jutalmak és segélyek iránti kéréseket intézett el. A költségvetési előirányzatra s a szolgálati szervezet módosítására vonatkozó jelentéseknek a Ház elé terjesztésével Moirár Antal előadót bízta meg a bizottság, melynek tanácskozásában résztvettek még: Csávossy háznagy, Bornemisza Adám, Bíró Lajos és Oláh József bizottsági tagok.

A képviselőház ülése.

Kardos napja lenne, de a rokonszenves öreg ur — szabadalvügra ment. Így aztán ma is **Láng** Lajos kénytelen az elnöki székbe ülni.

Rakovszky mentelmi ügyében ma **Plósz** Sándor igazságügyi államtitkár az első szólok.

Plósz a kisebbség különvéleményével foglalkozik az ellenzék folytonos zajos tiltakozása közt. A letartóztatást s az elővezetést meg kell különböztetni. Ezt a diszinkreziót az a törvény is megállapítja, melynek **Chorin** volt az előadója. **Plósz** arra utal, hogy a Ház 1889-ben nem azt a határozatot hozta, melyre **Chorin** hivatkozott. Ezután az ellenzék viharos zajában azt fejtegeti, hogy a pénzbüntetés fogságra lévén változatható a letartóztatást sem lehet mindig elítélni. Még az sincs megállapítva, hogy a rendőri preventív intézkedések minő elhárításban részesülnek a mentelmi jog szempontjából.

Plósz az ellenzék nagy derűtsége közt azzal végezi beszédét, hogy **Rakovszky** képviselő jogaink gyakorlatában nem akadályoztatott tényleg, a theoretikus akadályoztatás pedig nem állapítja meg a mentelmi jog megsértését.

— **Es ezt a tudományért fizetik!** kiáltja **Bartha** Miklós.

Györy rövid személyes felszólalása után **Hódossy** Imre beszél.

— **Plósz** — ugymond — éles polemikus modorban czáfolygatta **Chorin** s

a tényeket a teoriák ködébe igyekezett burkolni. A rendőrségnek nem szabad a képviselők letartóztatására szabad kezdet adni. Hiszen micsoda joggal mondhatnák akkor, hogy a bíróság nem ítélheti el a képviselőt kiadatása előtt. Hiszen a bíróság a jogrendet védi. Ilyen **Plósz**-féle fejtegetésekkel az egész mentelmi jogot el lehetne sikkasztani.

Gondoskodott-e a kormány arról, hogy a Házban az 1790: XIII. t. cz. értelmében minden képviselő akadálytalanul megjelenhessen?

Rakovszky csak nagy közbenjárás és erőszakoskodás után juthatott a Házba. Ez a mentelmi jog világos megsértése, melyet semmiféle teoriákkal sem lehet elhomályosítani. A tényállást **Hódossy** éles logikával boncsolja s világosan igazolja, hogy a mentelmi jog durva megsértése forog fenn.

Emmer Kornél, aki **Plósz** beszéde közben folyton jegyzett, most az ellenzék jegyzőhöz megy s valamit mond neki.

— **Beszélni fog!** — suttozják nagy várakozással.

Hódossy az ellenzék zajos helyeslése közt fejtegeti, hogy **Krecsányi** **Rakovszky**-val szemben a letartóztatást akkor is fentartotta, midőn felvilágosították, hogy **Rakovszky** képviselő. Ez állapítja meg a mentelmi jog megsértését. Ezzel szemben a bizottság határozatában hiába mondják, hogy mihelyt **Krecsányi** **Perczel** **Bénitől** és **Szöts** **Páltól** megtudta, hogy **Rakovszky** képviselő, a letartóztatást rögtön megszüntette.

— **Rögtön megerősítette!** — szól **Polónyi**.

Az ellenzék nagy zajjal tiltakozik: — Mit szól ehhez **Schmidt** **Ferdinek!** Botrányos dolog!

Hódossy azt is felolvassa, hogy **Krecsányi** a parancsot így adta ki:

— **Vezessék elő a képviselő urat!**

— **Liberalis logika!** — kiáltja **Ivánka**.

Hódossy **Imre** arra is utal, hogy **Szöts** azt is mondotta, hogy rábeszélésének sikerült a rendőrkapitányt a letartóztatási parancs visszavonására bírni. Tehát a kapitány nem vonta vissza legott a parancsot, mihelyt megtudta, hogy képviselővel van dolga.

Minő alapon mondhatja ezek után a bizottság, hogy a mentelmi jog nem sértetett meg? milyen alapon mondhatta a bizottság, hogy a rendőrkapitány nem azzal a szándékkal járt el, hogy **Rakovszky** képviselői joga gyakorlatában gátolja? Hiszen nem hallgatták őt ki. A tényállás elferditése nélkül nem lehet annak megismerése elől elzárkózni, hogy itt a mentelmi jog súlyos megsértése forog fenn.

— **Ugy van!** — kiáltja az ellenzék.

Minden alkotmányos államban csak egy szuverén testület van — szól **Hódossy** — ez a törvényhozás.

Ennek jogait, az ezekhez fűződő nagy alkotmányi garanciákat meg kell védeni, mert ez a nemzet nagyjelentőségű létkérdése. **Chorin** mindezt olyan szabatosan és világosan fejtegette ki, hogy ő

tsak csatlakozhatik az ő fejtegetéséhez a kisebbség véleményéhez.

— *Eljen Hódossy! Eljen Chorin!* — kiáltják az ellenzéken lelkes tapsok tözl.

Pulszky Agost áll most fel szólásra. — *Olsky-Pulszky!* — kiáltják a réppárton. Az ellenzék padjai csaknem teljesen kiürülnek.

Pulszky azzal kezd, hogy a szóban forgó ügy magában nagyon jelentéktelen, azt pedig épen nem ismerheti el, hogy itt alkotmányjogi veszély lorg fenn. A mentelmi bizottság jelenléte hiteles voltát támadta meg az ellenzék. De hiszen ezzel a bizottság elnökeit is vádolják, mert ő is aláírta a bizottság jelentését.

— *Chorin senki sem vádolja!* — liltakoznak a baloldalon.

Eközben az idegenek karzatán érdekes vendég jelenik meg. *Bourgeois* volt francia miniszterelnök jelenik ott meg *Berzeviczy* Albert és *Desseweffy* Arisztid kíséretében. A volt francia premiér nagy érdeklődéssel magyaráztatja magának a teremben történő dolgokat.

Pulszky azt fejtegeti, hogy Chorin nem elégedett meg a mentelmi sérelem konstataásával, hanem *fel ügyvédje volt.*

Az ellenzék nagy viharral tiltakozott *s Pulszky* kijelenti, hogy nem azt mondja, hogy Chorin *Rakovszky* ügyvédje volt, hanem úgy vádolja itt a rendőrséget, mint egy perbeli ügyvéd. Chorin úgy szerepelt, mint ügyvéd és bír. Mint aki vádat emel s szükségesnek látja súlyos ítéletet hozni.

Pulszky azt mondja, hogy itt mesterségesen konstruálnak mentelmi esetet. — *Szégyen! Hogy mer így beszélni! Gyamusít!* — kiáltják az ellenzéken. *Láng* tárgyalogosságra inti az ellenzék.

Pulszky a szabadelvűpárt objektívitasának igazolására arra utal, hogy a szabadelvűpárt sorából két szónok foglalt állást a kisebbségi vélemény mellett. Ha Chorin érvei erősek, ne féljenek az ellenzék vélemény meghallgatásától. Ezután *Pulszky* a mentelmi jogot fejtegeti s Chorinnal polemizálva az ellenzék tiltakozása közt magyarázza, hogy a rendőrség *Rakovszky* személyes szabadságát nem korlátozta, épen olyan helytelen a hivatalos hatalommal való visszaélés vádja.

Az ellenzék nagy kacajba tör ki.

— *Klobürt neki!* — kiáltja *Mesz-lény* Lajos.

— *Pasteurhoz vigyék!* — kiáltja *Hock.*

Pulszky arról beszél tovább, hogy ha valakit nem értenek meg, akkor az is lehet hibás, aki érthetetlenül beszél s az is, aki nem érti meg.

Az ellenzék nagy derűtlenség közt egyre közbekialt, főképp *Kálmán* Károly zajong:

— *A bányáról beszéljen Pulszky!*

Láng *Kálmán* rendreutasítja.

Pulszky így szól:

— *még pár szót kell szólnom . . .*

— *A bányászatról!* — kiáltja közbe *Kálmán* Károly.

Pulszky egyre élesebben polemizál *Chorinnal*, aki a közzabadságokat a végrehajtó hatalomtól feltli. A rendőrség feladata a képviselőket joguk gyakorlásában megvédeni. Ne akarják a rendőrséget úgy feltüntetni, mintha önkény szolgálatában állna. Tárgyaljuk *nyugodtan* az ügyet! — kiáltja *Pulszky* hevesen.

— *On nyugodt!* — kiáltja *Ivánka* gunyosan.

— *Igenis nyugodt vagyok!* — szól *Pulszky* az ellenzék perczeleg tartó vihar közepett.

— *Az urak zavarják a tárgyalás nyugodtságát* — szól *Pulszky* a nevető baloldal felé.

— *Mungó üljön le!* — kiáltja *Kálmán* Károly.

Pulszky a rendőrség súlyos feladatairól beszél.

Chorin az elnökhöz megy s szólásra jelentkezik, ami nagy feltűnést kelt a Ház minden oldalán.

Pulszky nem ismeri el *Chorin* aggodalmának jogosságát. A szabadelvűpárt nem tűrné a rendőrállam létesítését. Nem ismeri el, hogy intézkedések megérősítése a nemzet gyengülését jelenti.

Chorin ezt nem a szabadelvűpárt tradíciójából merítette, hanem az ellenzék támadásából.

— *Eljen Chorin!* — kiáltják balról.

Pulszky *Chorin* aggodalmait anakronisztikusoknak tartja. Ma nem kell a képviselőket a hatáimtól féltetni.

— *Ne obstruálj!* — kiáltja *Kálmán*.

Pulszky a jobboldal zajos éljenzése közt járul hozzá a mentelmi bizottság javaslatához.

Kis szünet után nagy figyelem közt *Chorin* Ferencz beszél félremagyarázolt szavai megmagyarázása czimén.

Chorin kijelenti, hogy rövid lesz, de *némely ferdtéseket s ráfogásokat* meg kell czáfolnia. Plősz először azzal vádolta, hogy a Ház határozatát hamisan idézte s hamisan értelmezte a bünvádi eljárást. Ez vagy beszéde félreírítése, vagy ráfogás. Szólv azt mondotta, hogy csak egy eset volt, ahol képviselőt a Ház előzetes beleegyezése előtt tartóztatott le a bíróság. De a Ház utólagos határozata akkor világosan körülírta a mentelmi jogot. A mentelmi bizottságnak erre vonatkozó jelentését szőszerint idézte. Plősz *kicsinyes rabulistikával* mondotta azt, hogy *Chorin* nem a Ház határozatát czítálta, hanem a mentelmi bizottság jelentését. Hiszen ha a Ház nem mellőzi a mentelmi bizottság jelentését, az a Ház jogfelfogását fejezi ki. Plősz az elővezetés s a letartóztatás közt disztingvál. Ilyen különbség nincs, az *államtükör ur gyökeresen tévedett.* (Zajos helyeslés balfelől.) Ez a mentelmi jog sérelme szempontjából mindegy, mert egyaránt korlátozza a képviselő személyes szabadságát.

— *Ugy van! Helyes!* — kiáltják a baloldalon.

Chorin: A kormány által beterjesztett bünvádi eljárás 39. §-a világosan kimondja, hogy a törvényhozás tagjai bírói eljárás alá csak akkor vonhatók vagy vezethetők elő, ha a törvényhozás mentelmi jogukat az illető bűnügy tekintetében felfüggeszti.

Plősz nem ismerte a mentelmi jogra vonatkozólag azt az álláspontot, melyet saját kormánya elfoglalt. *Plősz vádját mint tendenczióus ráfogást önére-tesen visszautasítja.* (Viharos helyeslés balfelől.)

Pulszky azt mondotta szólóról, hogy ő a mentelmi bizottságban helytelenül járt el. *S ezt szokása szerint oly hangon mondotta*, mely fokozza a vád súlyát. *Pulszky* azt mondotta, hogy *Chorin* a mentelmi bizottság ülésén bíró, védő és vádló volt egy személyben. A mentelmi bizottság tanácskozása titkos természetű, tehát *Pulszky állításait csak besugásra* alapíthatta. (Viharos helyeslés és taps balfelől.)

Chorin arra utal, hogy az elnök kötelessége a bizottságba meggyőződése szerint a tényállás s a jogkérdés tisztázásához hozzászólni. *Pulszky* azt mondotta, hogy szóló *Rakovszky* ügyvédje volt. Igenis védte *Rakovszky* jogát a bizottságban, mert kötelessége a Ház tagjainak jogát minden önkény és elcsavarintás ellen megvédeni. Eljárást a Ház elbírálására bizza.

Az ellenzék zajosan éljenez és tapsol.

Kubik rövid személyes felszólalásban fejezi ki csudálkozását a felett, hogy míg *Pulszky* a minap egy *«Ki vele»* kiáltásban mentelmi sérelmet látott, most nem lát mentelmi sérelmet.

Plősz személyes kérdésben kijelenti, hogy *Chorin* a Ház határozata helyett, annak indokolását czítálta. Megengedhetetlen fegyverekkel nem szabad küzdeni.

— *Ki teszi! Önök ferdtének!* — kiáltják balról.

Plősz kijelenti, hogy ő sem állította, hogy képviselőt le lehet tartóztatni.

Pulszky szintén személyes kérdésben szól. *Chorinról* a képviselőházi beszéde tekintetében mondotta, hogy ügyvéd és bíró volt. Távol állt az a gyanu tőle, mintha *Rakovszky* megbízásából ügyvédeskedett volna. De arra utal, hogy *Chorin* a mentelmi sérelem konstata-lása mellett a rendőrség felett is bírsko-dott. *megköveleli Chorintól, hogy saját szavai súlyát ismerje.*

— *Rendre! Rendre!* — kiáltják balról viharosan.

Pulszky: Tudnia kell *Chorinnak*, hogy a *«szokása szerint»* vád jellembevigő-e, vagy sem. *Chorin eljárása ellenkezik azzal a tekintettel, melylyel annak a parinak tartozik, melynek tagja.*

A baloldal perczeleg viharosan zajong.

Chorin kijelenti, hogy *Pulszky* felvilágosításai kielégítők. Ő sem sértő szándékkal utalt *Pulszky szokására*, csak arra czélozott, hogy az ő szenvedélyes modora nem az ellentétek kiegyenlítésére, hanem a hangulat kiegyenlítésére alkalmas.

Pulszky az ellenzék viharos zajában jelenti ki, hogy *Chorin* nyilatkozata megnyugtató.

Most a jegyző *Emmer* Kornélt hívja fel szólásra.

Mély csend közepett kezd:

— A kérdés megítélését a párt-foglultság, személyes ellenszenv, bizonyos talán jogosulatlan népszerűsége a mi rendőrségünknek s a jogászai szörszal hasogatás homályosítja el. Mint bíróvi-set ember reméli, hogy megőrizi objektívitasát. *Pulszky* szeret az angolokra hivatkozni. Angliában a Házon kívül is a legzigorubbán védik a mentelmi jogot. Az angol felfogással nem lehet a kisebbség véleménye ellen érvelni. Téves az az irányzat a sajtóban is, hogy a jogegyenlőség tévesen alkalmazott elve alapján a mentelmi jog ellen irányul. Es nem egyes képviselők joga, hanem a nemzet alkotmányi garanciája. A mentelmi jog tentartandó, mert a biztosítékok elejtésével zugparlamentté válnék, melynek semmi sulya sincs.

Emmer ezután az ellenzék zajos tetszése közben jelenti ki, hogy a rendőrség nyilatkozatában a két legfontosabb momentumról hōlesen hallgat. Az egyik az, hogy *Krecsányi* kapitány már tudta, hogy az az ur akivel dolga van, képviselő s mégis elrendelte a letartóztatását, a másik pedig, hogy *Krecsányi*, amikor már hivatalosan is tudomására hozták, hogy *Rakovszky* képviselő, fentartotta a letartóztatást elrendelő parancsot. Ez a két momentum is kétségtelenül megállapítja, hogy *Rakovszky* mentelmi jogát megsértették.

Nagyfontosságú kérdések várnak elintézésre a parlamentben, folytatja *Emmer*, éppen azért kéri a Házát, ne folytassák a meddő szóharcot e kérdés fölött, mert már úgy is látja, hogy az ellentétes fölfogásokat érvek nem fogják meggyőzni. Ő a *kisebbséghez csatlakozik*, de indítványozza, hogy éppen a mondotakra való tekintetből egyszerű szavazással döntsének a kérdés fölött. (Viharos éljenzés és taps a bal és szélsőbaloldalon.)

Az ülés azután *Emmer* beszédének hatása alatt két órákor véget ért.

Segédteleggkönyvvezetők országos értekezlete.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A segédteleggkönyvvezetőkrol nagyon mostohán gondoskodott a sors és az állam. A segédteleggkönyvvezetőknek ugyanis nincs utjuk a haladásra. Más hivatalnok az alacsonyabb fokrol fellép a magasabbra, a segédteleggkönyvvezetők azonban nagyobbbrszét egész életükben csak azok maradnak. Az államnak ez árván maradt fiaimég 1893-ben Szilágyi Dezső igazságügyminisztersége idejében kerestek orvoslást bajukra. Az országgyűlésen ekkor épp a későbbi 1893-ik évi IV. törvényczikket tárgyalták, amelyben nagyon kis szó volt a segédteleggkönyvvezetőkrol is. Szilágyi, kinél a «Országos teleggkönyvvezetők egyesület» kérte a segédteleggkönyvvezetők állapotának javítását, szívesen fogadta őket s megígérte, hogy a segédteleggkönyvvezetők állást megszünteti s az eddigi segédteleggkönyvvezetők fokozatosan teleggkönyvvezetőkkel lépteti elő. Időközben azonban Szilágyi a Wekerle kormányval együtt lelépett, az 1893. évi IV. törvényczikk pedig hallgatott a teleggkönyvvezetőkrol s így utóda sem tehetett érdekükben semmit, úgy hogy a

segédteleggkönyvvezetők ma is ott van nak, ahol sok évvel azelőtt.

A segédteleggkönyvvezetők végre most ismét egyesültek, hogy orvosolják bajikat. *Vajda* Péter paksi segédteleggkönyvvezető felszólítására összegyűltek itt a fővárosban a «Metropol» szállóban a vidék majdnem összes segédteleggkönyvvezetői s maguk közt értekezletet tartottak.

Az értekezlet emlékiratot fogadott el az igazságügyminiszter esetleg miniszterelnökhöz való felterjesztésre.

Kérvényükben így szólnak a miniszterhez:

Az 1893-ik évi IV. t.-czikk életbe lépte óta majdnem 6 nehéz év mult el. Ezen idő alatt az állami tisztviselők 10 ezerrel magasabb rangba és jobb javadalmazásba léptek elő, egyedül csak mi, bírósági segédteleggkönyvvezetők maradunk — régi rangfokozatunk elvesztése mellett — még az 1872. évben megállapított szerény fizetésünkben.

A bírósági teleggkönyvvezetők és segédteleggkönyvvezetők egy és ugyanazon munkát végzik, mi segédteleggkönyvvezetők ugyanazon munkákot teljesítésével vagyunk megbízva, mi szintén úgy vezetjük a teleggkönyveket, az ügydarabok elintézését csak úgy teljesítjük mint a teleggkönyvvezetők, minősítésünk ugyanaz, és számtalan teleggkönyvi hatóság van az országban, ahol az irodaigazgatói teendőket is segédteleggkönyvvezetők végzik, és míg a segédteleggkönyvvezetők minden három évben 100 frt fizetést élveznek, ma már mind 1000—1100 forint évi javadalmazással bírnak; addig mi, ledegradált segédteleggkönyvvezetők nézünk a sivar jövő elé.

Igazságos és méltányos kérelmünk tudatában alázattal esedezünk Nagyéltsághoz: miszerint minket, segédteleggkönyvvezetőket részesítsen az 1893. évi IV-ik t.-czikk jótéteményében azáltal, hogy a jövő évi január 1-től kezdve minden évben legalább 50 segédteleggkönyvvezetőt a X-ik díjosztályba való sorolással teleggkönyvvezetővé előléptetni kegyeskedjék; továbbá méltóztassék elrendelni azt is, miszerint jövőben a bárhol megüresedő teleggkönyvvezetői állások rendszeresítenek oly formán, hogy az így megüresedett teleggkönyvvezetői állást a bárhol alkalmazott rangsorban legidősebb segédteleggkönyvvezető nyerje el.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

A Dreyfus-ügy.

Páris, december 5. (Az *Esti Hírlap* távirata.) *Picquart* kérvényl intézett a semmitőszékhez, amelyben a bünvádi eljárás több czikkére, különösen 527. és 536. cikkére hivatkozva az illetékesség megállapítását kéri ügyében. Az 527. cikk lényeges tartalma az, hogy az illetékesség felől a semmitőszéknek kell döntenie, ha egyfelől katonai vagy tengerészeti bíróság, másfelől polgári bíróság ugyanazzal az ügygyel vagy vele kapcsolatos ügygyel foglalkozik, vagy arról hivatalosan tudomást szerez. Az 536. cikk pedig azt mondja, hogy a semmitőszéknek két bíróság rendelkezéseinek illetékességi összehitközése esetén döntenie kell azon bíróságnak már megtett intézkedéseitárgyában, amelynek illetékességét a szóban forgó ügyben kétségbe vonják.

Picquart-nak e kérvénye miatt a kamarában elhalasztják a Dreyfus és *Picquart*-ügy összefüggése tárgyában beadott interpelláció tárgyalását.

Mac Kinley üzenete.

New-York, december 4. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A *New-York Herald*-nak jelentik Washingtonból, hogy *Mac Kinley* elnök üzenete nem fog a kormánynak határozott politikát javasolni a Filippi-szigetek, Portoriko és Kuba tárgyában, hanem felszólítja a kongresszust, hogy gondosan tárgyalja a követendő gyarmatügyi politikát. Az üzenet kéri fogja a kongresszust, hogy az *állandó hadsereg számát 100,000-re emeljék* és a tengerészet számára megfelelő hitelt szavazzanak meg, azonkívül hangoztatni fogja annak a szükségét, hogy a hadi adót egy ideig tőntartsák.

A jemeni zavargások.

Konstantinápoly, december 4. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A «Szervet» jelentése szerint a jemeni váli azt mondja jelentésében, hogy a *császári hadak bevették Sahl és Faszih erődöket* és a partvidék más pontjait, ahol a múlt év óta tartó zavargások fészke volt és megverték s szétszórták a fölkelőket.

Fölkelés a Viscaya-szigeteken.

Madrid, december 5. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A Viscaya-szigetéről érkezett hivatalos távirat szerint a fölkelők újra megáramadták Il-llot és éjnek idején ágyuzni kezdtek. Az ostromlottak derekasan védekeztek és nagy kárt tettek az ellenségben.

ESTI HIREK.**Városi ügyek.**

— **A Farkas-réti villamos.** A kereskedelmi miniszter a Farkas-réti villamos vasút közigazgatási bejárását e hónap 20-ára tűzte ki.

— **Vitás végállomás.** Mikor a budapesti közúti vaspályatársaság szerződött a székes-fővárossal, hogy villamos vonalát egész a farkasréti temetőig kiépítse, az izraelita «Chevra Kadisa» egylet kérését intézte a főváros tanácsához, hogy a vasút végállomása a farkasréti izraelita temetőnél legyen. Kérelmében hivatkozott az egylet a nagy távolságra s a roppant nagy kocsiköltségre, melyet a temetőbe való kijárásnak az egyletnek, hanem azoknak is okoz, kik halottaikat oda kikisérlik. Mint és emberbaráti indokot feleltette azt, hogy nem lehet kívánni, hogy az esetleg halottszállításra berendezett közúti kocsik a köztemetőnél mint végállomásnál az izraelita halottakat letegyék, honnan aztán gyalog kellene azokat óriási kerülővel a temetőbe vinni. Kérelmüket a tanács elfogadhatónak találta s úgy intézkedett, hogy a kereskedelmi minisztériumhoz felterjesztett vasútpályai tervekbe ez is bevéssék. A közúti társaság a tanács ezen határozatát megfélebberte a közgyűlésben.

Rendőri hírek.

— **A zsebtolvajok kártyájára** került tegnap a rendőrség kezei közé. Az illető özv. *Erllich* Lipótné, szül. *Weinfeld* Fanny varrónő, aki 44 éves, de ebből felét éveinek különböző fegyházakban töltötte el. Tegnap a dobány-utcai zsidó templomban működött. Egy esküvő alkalmával *Kell* Simonné zsebéből emelte ki a tárcsát, de veszére mert a közelében álló *Sarkady* detektív nyakoncsipte, s bekísérte a főkapitányságra. Az elegáns prémgalléros hölgy a legnagyobb indignációval utasította vissza a gyanúsítást, de hát a rendőrségnek a hölgy felháborodása nem imponált, mert reá olvasták eddigi bűneinek s bűntételeinek halmazát. A veszedelmes asszony eddig nem kevesebb, mint 17-szer volt büntetve, s alig hogy egyik vagy másik fegyházból kiszabadult, már másnap visszatért rendes mesterségéhez, a zsebtolvajlásához. Volt már Európa minden nagyobb városában, ahol valami alkalmi ünnep folyt le s ott működött öb, kevesebb sikerrel, Párisban több ízben követelt el ügyesen zsebvágást, míg egyszer rajta nem vesztett, amiért több évi súlyos fogságot szenvedett el. Alig van Németországnak nagyobb városa, ahol nem ült volna. Ma újra letényképezték a rendőrség s kihallgatása után átkísérve az ügyészhez, valószínűleg hosszabb időre ártalmatlanná marad.

— **Az életunt vasúti gyakornok.** *Uemberger* Béla m. kir. állanvasúti gyakornok, a »Fehér hattyú« szállodában az éjjel főbe lőtte magát. Az éjjel a Rókus-kórházban kihallgatták, s ekkor azt mondta, hogy tettét életuntól követte el. Irományai között egy, a rendőrséghez címzett következő tartalma levelet találtak: »A rendőrség részére. Kérem ne bunczoljanak föl. Tuzcat ember voltam. Legföljebb a fátum üldözésében váltam ki, piramidális magasságban. Az élet örökös kin és szenvedés, — a halál gyönyörű s edes megsemmisülés.« (Schopp.)

— **Késelés.** *Horváth* Péter kocsis tegnap a gát-utca 1. sz. levő pálinkamérésben összeverekedett több napszámostársával, miközben valamelyik bal mellén veszedelmesen megszurta úgy, hogy eszméletlen

állapotban került a Szent-István kórházba. A lettek közül *Jelenik* József 30 éves gabonamunkást a rendőrség elfogta.

— **Öngyilkos hivatalnok.** *Klein* József szegedi születésű 28 éves magánhivatalnok ma reggel bécsi-utca 3. sz. n. lakásán szájába lőtt s nyomban meghalt. A fiatal ember, aki a magyar általános hitelbanknál vott alkalmazva, tettét valószínűleg azért követte el, mert házassága visszament. Holttestét a boncoló intézetbe szállították.

Törvény előtt.

— **Erőszakoskodó sztrájkolók.** Az elmúlt év augusztus havában lezajlott közműves sztrájk alkalmával nevezett hónap 23-án mintegy 20—30 főből álló szervezett csapat járta be a Józsefváros utcáit s az ujonnan épülő házaknál foglalatoskodó munkásokat felszólította hogy tegyék le tüstént a kalapácsot és vakoló kanalat, különben megkezdődik a bombázás. Fenyegedőzéseiket siker is koronázta az Illés, Nagyfuvaros, Szigony-utczákban, végre a rendőrség a Práter-utczában megszorította őket és rövid küzdelem után a kerületi kapitánysághoz kísért. A esetpáté alkalmával azután megtörtént az a megszokott dolog hogy a közönség pártját fogta a letartóztatottaknak, s *Kubane* Károly műasztalos volt az aki a rendőrök ellen, akiket gyilkosoknak, hóhéroknek nevezett s uszította a bómész tömeget, aminek azután az lett a következménye, hogy ő is a hüvősrre került. A budapesti törvényszék magánosok elleni erőszak címén ma ítél a rakonczatlan sztrájkolók fölött, de csak *Hustya* Ferencnek, *Kis-Német* Gerő, *Halasi* Mártont és *Büchner* Mihályt büntette meg háromnapos fogházzal, mert a többiek, akiket országsszerte közönségnak, a tárgyalásról elmaradtak.

— **Részrehajló végrehajtó.** Ma tartott ülést a kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa *Rajcsányi* Ferencz egri végrehajtó ügyében, kit hivatalos működésében tanúsított kisebb szabálytalanságok és mulasztások miatt az egri kir. törvényszék, mint első foku bíróság 50 ftt pénzbüntetésre ítélte. A tényállás az, hogy *Álföldi* Dávid dr. egri ügyvéd által képviselt ügyekben megtagadta a végrehajtás kitűzését, illetőleg foganatosítását. Hasonló eljárása miatt már két ízben, egyszer 50 ftt, másor meg 200 ftt pénzbüntetéssel volt fegyelmeleg sújva. A kir. ítélőtábla helybenhagyta az első foku fegyelmi hatóság ítéletét.

— **Elsínkófált óvadék.** *Fuschsz* József a pénzszerzés nek azt a nem mindennapi módját eszelte ki, hogy bérbe vett valami lakatlan bérkaszárnnyát, s hogy a haszonbért kifizethesse óvadékkal házmeistereket szerződöttetett. A finansz operáció azonban csakhamar csütörtököt mondott, mert már az első áldozatnál, *Kelemen* Józsefnél belétört a kése, akinek 350 fttja bánta meg a *Fuschsz*szel való ismeretséget. A törvényszék ma a vádlottat egy havi fogházra ítélte.

Affendakiszék szökése.

(Az *Esti Hírlap* tudósítójától.)

Nagy feltűnést keltett annak idején *Affendakisz*, *Scheiber* és *Kazárnak* szökése a pestvidéki kir. törvényszék fogházából. A fogház felügyeletével akkoriban *Takáts* Lajos törvényszéki irnok volt ideiglenesen megbízva. A kir. törvényszék *Takáts*ot a hírhedt szökésben részesnek találta és a szökésben való gondatlanságából eredő bűnrészsége miatt 100 forint pénzbüntetésre és hivatalvesztésre ítélte. A kir. ítélőtábla 100 ftt pénzbüntetését helybenhagyva a vádlott hivatalvesztését mellőzte. Az ítéletet a kuria is megszűntette.

Ezek után megindították az akkor már felfüggesztett irnok ellen a fegyelmi eljárást és őt ennek folyamán a kir. ügyésznek hivatalvesztésre szóló indítványa ellenében felmentette. Ma tárgyait ez ügyben a kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa *Sárkány* ítélőtáblai elnök elnöklése alatt. Vádlott előadta, hogy fogházfelügyelői teendőit pontosan teljesítette. Kora reggeltől késő estig tartózkodott a fogházban, hogy a rámaradt romlott viszonyokat megjavítsa és hogy a szökés még is megtörtént, annak oka a fogházőrségnek általa már számtalan esetben ki-

fogásolt korrupt volta. O maga tapasztalta a fegyelmetlenséget, amennyiben nem egyszer történt meg, hogy intézkedéseinek nem tettek eleget, hogy a törvény és a szabályok ellenére a rabok részére sokféle holmit csempeszttek be és ugyanigy csempészhették be azt a vasdarabot, melylyel az ajtót sikerült a szökevényeknek kinyitni. A fogházőrségnek tulajdonítja azt, hogy aznap délelőtt tizenkét óraker egészen déli egy óráig nem volt őr felállítva és ez a körülmény tette lehetővé, hogy *Affendakisz* társaival kimehetett a folyosóra, azon végig a foglyok ruhatarába, hogy ott rabruháját a szökevények közül kettő, *Affendakisz* és *Kazár* polgári ruhávalválthassák fel. Ezt pedig az a körülmény tette lehetővé, hogy nevezetteknek főszőr meg volt engedve, hogy ruháikat a molyok ellen megvédendő kiporolják, borssal behintésük és így a ruhátár kezelője most nem talált semmi különösét abban, hogy a foglyok polgári ruháikat kérték, olyannyira nem, hogy minden engedély nélkül adta ki azokat *Affendakisz*nak, aki meg szökevény társait ruházta fel azokból. *Hammerberg* Jenő főügyész vádindítványában elejtette az elsőfoku vádhatóság azon indítványát, hogy vádlott hivatalvesztéssel sújassék, hanem ahelyett vagyoni viszonyaira tekintettel — öt forint pénzbüntetését indítványozott.

A kir. ítélőtábla az első foku fegyelmi hatóság ítéletét megváltoztatta, amennyiben *Takáts*ot vétkesnek találta és hivatalos eljárása felett kifejezett rosszalással sújtotta. A kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa ítéletében enyhítő körülménynek tudta be a szökevények ravaszágát és a fogház személyzetének fegyelmezetlen voltát.

Különlétek.

— **A király előtt.** Bécsből táviratozták, hogy a király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta *Rainer* és *Frigyes* főherceget. Délelőtt tíz óraker általános kihallgatás volt, amelyet megelőzőleg kilencz valóságos belső titkos tanácsos, köztük *Auersperg* hercege, ette le az esküt az uralkodó előtt. Az ünnepies aktusnál *Goluchowski* gróf külügyminiszter és *Abensperg-Traun* gróf főkamara s interveniált.

— **Nagy Vincze halála.** Egy érdemes, munkás, becsületes élet ért véget, váratlanul, hirtelen. *Nagy Vincze* országos tejjgazdasági felügyelő tegnap délután, a fehérmegyei Polgárdiban, hol hivatalos kiküldetésben járt, hivatalos működése közben — mint derék katona a csatatéren — szélhűdés következtében meghalt. Az elhunytat nemcsak a fővárosban, hanem országsszerte és külföldön is széles körben ismerték, mert régebben mint szinagázgató, ujabban pedig hivatalos minőségében sürün megfordult a vidéken és külföldön. Tegnap *Szekely* Salamon állami ügyészszel ment ki Polgárdiba, d. u. 3 óraker a községháza előtt lelkes beszédben buzdította a föld népet a tejszövetkezet megalakítására és beszéde végéhez érve, szava elakadt, inogni kezdett, eszméletlenül rogyott a földre és félóra múlva megszűnt élni. Holttestét a földművelésügyi minisztérium Budapestre hozatja és holnap államköltségen temeteti el.

— **Kitűntetett magyar vadász-zászlóalj.** *Trembovlából* (Galícia) az orosz határról írják nekünk: Ó felsége a király, a 24. számú tábori vadász-zászlóaljnak, amelynek kiegészítő hadkerülete Budapest—Székesfehérvár—Kaposvár—Pécs és amely jelenleg Galiciában, *Trembovlában* állomásozik, 50 éves uralkodói jubileuma alkalmából *arczképet* ajándékozta. A zászlóalj tisztikarát épp akkor értesítette az adományozásról *Paar* gr., ő felsége főhadsegéde, midőn az a 2. dragonyos ezred *Trembovlában* állomásozó egy részének tisztikarával a jubileumi ünnepséget ülte. A magyar zászlóalj nagy örömmel

fogadta a hírt. *Róna* Lajos dr. őrnagy és zászlóaljparancsnok azonnal összehívta a zászlóaljat s tiszta magyarsággal tudatta az örvendetes hírt, melynek végeztével az itt szokatlan sok »éljen« hangzott fel. A legénységet ezután megvendégelték. Erdekes, hogy az adományozó távirat *Walseeből* s a jubileum napján kelt.

— **A polgári iskolai kongresszus.** A következő sorok közfételére kérték fel lapunkat: Egy országos polgári iskolai kongresszus megtartására f. é. november hó 20-án kibocsátott felhívásunkat — *visszavonjuk*. *Karácsony*ben, 1898. december hó 2-án. A karácsony, oravicziai, orsovai s resiczei polgári iskolák nevében: *Donszky* Lukács, köri elnök.

— **Agyszélhűdés vadászat közben.** *Aranyos-Maróth* írják, hogy *Bethlenfalvy* György dr., az aranyos-maróthi királyi törvényszék elnökét tegnap vadászat közben agyszélhűdés érte. Az elnök rendes társaságával résztvett a némethi körvadászaton s ott egy gyönyörű vadkant terített le. Epen áldozata fölé hajolva érte a szélhűdés. Ott találták meg a hajtók a vadat és vadászt.

— **Schnierer Aladár nagy beteg.** Az egyetem egyik oszlopos tagja, *Schnierer* Aladár miniszteri tanácsos, az egyetemi hallgatók népszerű »*Schnierer* papa»-ja tegnapelőtt súlyosan megbetegedett. Az előhívott orvosok nem titkolhatták el aggodalmaikat, de minden lehetőt elkövettek, hogy a tudós tanár életét megmenték. Ágyánál a kezelő orvoson kívül éjjel-nappal remegő neje, öccse *Schnierer* Gyula miniszteri oszt. tanácsos s *Balogh* Jenő miniszteri állatyanácsos örködik. A súlyos beteg állapota lapunk zártakor is még egyre változatlanul aggasztó és környezete el van készülve a minden perczen bekövetkező katasztrófára.

— **A szocialista kongresszus beültése.** A szocialisták országos kongresszusukat ez idén Czegléden óhajtották megtartani, de az odavaló polgármester a gyűlésre a rendőrhatalósági engedélyt megtagadta. A polgármester végzése így hangzik:

11835/98. sz. *Bokányi* Dezső és társai budapesti lakosoknak bejelentése, miszerint a magyarországi szocialdemokrata párt tagjai Czegléden, 1898. évi decz. 25., 26. és 27-ik napjain a városi vígadóban országos kongresszust, 28—29-én pedig ugyanott országos földművelő kongresszust óhajtanak tartani. *Végzés.* *Bokányi* Dezső, *Baron* Ede és *Pfeiffer* Sándor budapesti lakosok által a kapitánysághoz címzett, de hozám beadott abbeli kérelmüknek, hogy Czegléden, 1898. évi december hónap 25., 26 és 27-én a magyarországi szocialdemokrata párt tagjai országos kongresszust; 28 és 29-én pedig országos földművelő kongresszust tarthassanak, — hely nem adatik. Mert azon párt, melynek tagjai a *haza és vallás fogalmát tagadják* s azt nyilvánosan guny tárgyává teszik — olyan erkölcsi testületnek, melynek Czegléd város közönségével szemben a vendégjogra igénye lehetne — nem tekinthető. De nem engedtetik meg ezen kongresszusnak, Czegléden való tartása azért sem, mert a múltban megtartott kongresszus eredményeként az ország különböző vidékén a közbéke és a fennálló társadalmi rend ellen való igazságok oly mérvet öltöttek, hogy a *közbékek* nem csak veszélyeztettek, hanem azt meg is *zavarták* s a rend helyreállítása csendőrségi összpontosítást s katocai erő igénybevételét tette szükségessé. Miről *Bokányi* Dezső (lak. Budapest, VI. Dálnok-utca 3. II. em.) *Baron* Ede (lak. Budapest, VII. Erzsébet körut 16.), *Pfeiffer* Sándor (Budapest, király-utca 16. II. em. 18.) végzésileg értesítettek. A végzés egy példány Czegléd város rendőrkapitányának megküldetett. Czegléd, 1898. november 18. *Gubódy* Ferenc polgármester.

— **Karácsonyi iparművészeti kiállítás.** Az Üllői-uti iparművészeti muzeumban egymást érik a kiállítások. A plakát kiállítást, a magyar műipar iskolái kiállítását követte, tegnap nyit meg az angol »nemzeti verseny« kiállítás, mely ugyancsak sok embert vonz abba s pompás palotába és szerdán, e hó 7-én déli fél 12 óraker ismét egy kiállítás

nyilik meg: a magyar iparművészeti társulat Karácsonyi kiállítására, melynek czime elárulja a czélját, irányát, tartalmát és amely kétségkívül nagy látogatottságra számíthat.

A Háztulajdonosok Egyesülete tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését a «Háztulajdonosok Lapja» szerkesztőségében. A tárgyszorozat megvitatása után a tisztikart a következőképp állapították meg. Elnök: Nagybányai Jósza Kornél cs. és kir. kamarás. Alnökök: Szupert Lajos dr. honvéd főorvos és Miske-monostori Thassy Imre. Választmányi tagok: Fejér Gyula, Kugler Henrik, Lafleur Lajos, Langh Gyula dr., Löwy David, Löwy Mór. Nobel Fülöp, Perl Soma, Rittinger Károly, dombóvári Schulhof Géza dr., Szávost Emi és Vikár Béla. Titkár: Gerő Mór a Háztulajdonosok Lapja szerkesztője.

A budai szegény gyermekeket felruházó asztaltársaság december hónap 11-én, a budai polgári kaszinó helyiségében (L. Krisztina-tér 1/a sz.) este 7 órakor tartja meg első felruházási ünnepélyét.

A «Közelítő díszfelvonulás». Elnökhut Ferencz óriási körképe látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9-ától este 1/2 óráig. Belpép díj 50 kr, gyermekjegy 30 kr.

Az Esti Hírlap sorsjátéka.

A magyar újságolvasás megkedveltetésére és szélesebb körökben való terjesztésére az Esti Hírlap közönsége, tehát az egyházasok minden évűje számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgy-sorsjátékot rendezünk.

Egy krajczért az Esti Hírlap minden évűje játszik és pedig nem csupán az aznapi számokra való sorsoláson, hanem a heti sorsoláson is. A rendes napi sorsjáték nyereseményének értéke 5 korona. A heti nyeresemény pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombatig kibocsátott lapszámok játszanak, 200 korona.

Gondunk volt arra, hogy valóban pénz-erővel, mindenképpen beoss és — szükség esetén — azonnal pénzre tehető nyereseménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyeresemény-kr. a következőket:

Szép nagy olajfestmény arany keretben vagy Női aranyóra, arany láncz-csal.

A kétszáz koronás nyereseménytárgyak: Kétféle gyártmányú bicikli vagy Kétfős fedelű férfi arany-óra, aranyláncz-csal.

Azok számára, kiknek a nyereseménytárgyak nem felelnek meg, a nyertes lap-példány bemutatása után utalványt állítunk ki, melynek alapján az alantabb megnevezett ismert jövevű fővárosi csempék 50 illetőleg 200 korona értékű tárgyakat kaphatnak.

Sternberg Armin és testvére-nél (Kerepesi-ut 38. sz.) hangszereket. Lukács M. Mártonnál (Váci-utca 4. sz.) ékszereket. Grossmann S.-nél (Bécsi-utca 5. sz. férfi-ruhákat. Berényi és Frankl-nél (Kossuth La-jos-u. 21. sz.) nőruhákat. Szimon Istvánnál (Váci-utca 12.) fűszereket.

A mai sorsolás.

Ma, december 5-én az Esti Hírlapnak két sorsolása volt. Mindkettő Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyzőnek Andrássy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az első sorsolásban, amely a rendes 50 koronás nyereseményre folyt, résztvettek a december 3-án szombaton e napi kelettel kibocsátott összes lap-példányok a lap homlokzatán olvasható számokkal.

Ez alkalommal a szombati keletű lappéldányok közül nyertesnek kihuzatott a napi 50 koronás nyereseményre:

* DB-421 *

A második húzásnál, amelyben résztvettek a múlt heti összes lap-példányok, amelyek november 28-ától kezdve bezárólag december 3-ig kibocsátottak, nyertesnek kihuzatott

a heti 200 koronás nyereseményre:

a keddi

* CG-817 *

mint azt a Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyző által felvett tanúsítvány hivatalosan igazolja.

AZ ESTI HIRLAP Honvéd-u. 4.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

Nemzeti színház: A dolovai nábob leánya, Herceggé F. drámája 5 felvonásban. Főszereplők: Egresy, Maróthy, Szászváryné, Csillag, Gyenes, Császár, Dezső, Zilahy. Kezdeté 7 órakor. Népszínház: Bibliás asszony, Roger operettje 8 felvonásban. Főszereplők: Németh, Szirmai, Soly-mosi, Lubinszky, Tollagi, Küry, Csatai, Gazsi M. Kezdeté 7 órakor. Vigaszínház: A teknősbéka, Gandillot bohózatja 3 felvonásban. Főszereplők: Goth, Lanczy I., Nikó, Gál, Hegedűs, Tapolczai, Hunyadi M. Kezdeté 7 órakor. Magyar Színház: B. A. L. E. K., Hérvé operettje 3 felvonásban. Főszereplők: Boross, Szilágyi, Rózsahegy, Ody, Ledeszkó, Vidó, Bilkel, Somló E., Ráthonyi. Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jászai Nari mint fordító. A Nemzeti Színházban e hó 9-én kerül előszőr színre Ibsen «John Gabriel Borkmann» című négy felvonásos színműve, melynek nálunk még az az érdekessége is lesz, hogy Jászai Mari, a kitűnő tragika, fordította magyarra. A darabnak főpróbáját csütörtökön tartják meg. A szereposztás a következő: Borkmann—Szászváry; Gunhilde—Hévely; Laura: Ella—Jászai Mari; Erhard—Dezső; Toldal—Gábányi; Wil-tonné—Paulayne; Frida—T. Vizvári Mariska.

Nemet színészet. — Hamburgban január 14-én kerül színre Eugen Albert «Az elutasítás» című zenés vígjátéka. — Voss Richard A «csoda» című drámai legendája, mely a régi egyházi játékok modorában van írva. Zürichben sikert aratott. — Kölnben Possart «A szív joga» című két felvonásos színművet teljes sikerrel adták. — Münchenben pedig Blumenthal Oszkár és Bernstein Miksa «Göllinger Matyás» című vígjátékát fogadták tetszéssel.

Beethoven ösei. Antwerpenben Beethoven családját illetőleg becses adatokra bukkantak. 1718-ban egy Beethoven Henrik Adehard nevű szabómester «Spannera Mundi» cégétáblás hazatért, mely a moslani Longui Neuve-utcában a 33. számmal van jelölve. E szabómesternek tizenkét gyermeke volt; egy Lajos nevű fia 1881-ben Bonnban telepedett le, mint az ottani zenekar tagja. Később karmester lett. Ő volt a nagy zeneszerző nagyatya.

Sport.

A fülel vadászat. Hétfőn, a múlt hó 8-án volt a veszprémi székeskáptalan fülel bírókán az idei első káptalani vadászat, melyre előkelő társaság volt hivatalos Veszprém- és Felhalmgyéből. A vadászat kitűnően sikerült, esett 105 nyul, 58 fácán, 7 róka és 2 őz.

KÖZGAZDASÁG

A kisebb vásárok ellen. A kereskedelemügyi miniszter körlevelét intézett a kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben a közforgalom szempontjából jelentéktelen és a helyi szükséglet kielégítésére is alig alkalmas kisebbrendű közp. vásárok ellen nyilatkozik. Kifejté a miniszter a körlevelében, hogy ezek az apró vásárok akadályozzák a nagyobb vidéki városok fejlődését és kárára vannak a vásáros népek. Fölhívja tehát a kamarákat, hogy a közp. vásárok engedélyezésének felterjesztésénél mindig vegyék figyelembe, vajjon milyen befolyással vannak azok a környék ipari és kereskedelmi viszonyaira.

Juhvársári tudósítás 1898. december 5. (A budapesti marhavásártól vásári pénzár szavény-társasággal). Felhajtás: 757 darab juh. Jegyzett árak: Elsőrendű üru 21—22 krig kilonként, 18—20 frittig paronként. Középműsűgű üru 19—20 krig kilonként, 15—17 frittig paronként. Anyajuhok 19—18 krig kilonként, 14—15 frittig paronként. Kiverési uhok 15—17 krig kilonként, 5,52—9 frittig paronként.

Jelentések a tözsdéről. A gabonaüzlet Budapesten. A külföldi alacsonyabb jegyzések és az enyhe időjárás az irányzatot ellanyhították, a kínálat és a kereslet egyaránt tartózkodó volt. Elkelt 25.000 q. buza változatlan áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba:

Table with 4 columns: Type, Weight, Price per 100 kg, Price per 100 lb. Includes Tiszavideki, Bácskai, Dunavidéki, Felsőmagy, Becskereki.

Szerbiai 4300 „ 76,8 „ 8,55 „ Romániai 4500 „ 75 „ 7,60 „ Egyéb gabonaneműekben a forgalom korlátozott, az árak nem változtak. Rozsot 8,85—8,50, tengerit 4,30—4,40 és zabot 5,80—6,10 forinton adtak el.

A határidőpiaczon lanya hangulat terjedt el, a gabonacikkék ára mérsékelt forgalomban lemorzsolódottak. Költöttek: Buza márcziusra . . . 9,76—9,74 Rozs márcziusra . . . 8,52—8,49 Tengeri májusra . . . 4,92—4,90 Zab márcziusra . . . 5,97—5,99

A budapesti értéktőzsde. A bizonytalan belpolitikai helyzet a spekulációt realizálóokra ösztönözte, a vezető értékek élénk forgalom után alacsonyabb árforalomban zárultak. Kereskedelmi bank részvények 1442 frittig javultak.

Az előtőzsdén előfordult kötések: osztrák hitelrészv. 362,30—361,50 magyar hitelrészv. 393,25—391,50 osztr.-magy. államvasut részv. 362,70—363,50 déli vasut-részvény 69.—. Ieszámítói-bank részvény. 259,80.—. rimamurányi vasműrészv. 281—282,75.—. közúti vaspálya-részvény 373,25—373.—. városi villamos vasut-részvény 226,50.—. frittig.

Zárultkor maradt: osztrák hitelrészvény 362.—. magyar hitelrészvény 392,20, osztr.-magy államvasut részv. 363,25 déli vasut-részvény 69.—. Ieszámítói-bank részvény 259,75 jelzálog hitelbank részvény —. rimamurányi vasmű-részvény 282,50.—. közúti vaspálya részvény 373.—. városi villamos vasut-részvény 226,50 forinton.

A gabonaüzlet Bécsben. A spekuláció csekély érdeklődése következtében az árak csökkentek, a forgalom igen szűk körre terjedt.

Jegyzések: Buza tavaszra . . . 9,60—9,61 Rozs tavaszra . . . 8,58—8,60 Tengeri májusra . . . 5,20—5,21 Zab tavaszra . . . 6,31—6,23

Az értéktőzsde Bécsben. Az élénk érdeklődés folytán a hausse-mozgalom újabb terjedt, utóbb azonban a bangu-lat nyugodtabb lett és az árforalomban mérsékeltlen csökkentek.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 362,10, magyar hitelrészvény 391,75, magyar aranyáradek 119,70, magyar koronajáradék 97,50 anglo. bank 154,75, osztrák-magyar államvasut részvény 363,25 forinton.

Felirás szerkesztő: Gáspár Artur.

NEW-YORK kávéház. A m. kir. honvédzenekar MA ESTE Baohó karmester vezetése mellett zeneestélyt tart. Kezdeie 8 órakor. Szabad bemenet.

Téli Kiállítás az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat városligeti Műcsarnokában. 1898. december 1-től 1899. január 15-ig. Nyitva reggel 9-től délután 4-ig. Csütörtökön este 6—11-ig viláml-vinagítás mellett Sétalángverseny. BÉUFET. Belpép díj egy korona. Vásárnap déli 12 órától 4. u. 4-ig ingyen. Képes Targymutato ára 30 krajczár.

Olcsó valódi arany ezüst-nemű bevásárlási forrás. 14 karátos arany jegyzőárak 4 forintra feljebb; pontosan szabályozott zsebkörök 5 forintra, 14 karátos aranyórák 15 forintra valamint 13 próbás új ezüst tárgyak 6 krajczárjával grammjait szállít. Lukács M. Márton ékszer- és óras czég Budapest, IV., Váci-u. 4. a zsbárus-utczával szemközt. Vidékre árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Cselédeknek megbetegedés esetében való kórházi ápolatását elvállalja, még pedig egyleti költéségen és minden mellék-díj felszámítása nélkül, csak 1 frt 50 krért évente. ERZSÉBET-NÉ jótékonyági egyeslet VII.. Erzsébet-körút 26. (Telefon 50—49)

Eredeti Mikulások Kertész Tódornál

Katona-ügyekben, vonatkoznak a tisztáknak vagy a legénységnek, legjobban, leggyorsabban eljár és elintéző fegyvergyakorlat. ügyeket, reklamációk reklamációkat, megszeres utleveleket, időelőtői nősülésre engedélyeket stb. Dománka János, v. cs. és ktr. százados, tulajdonát képező katonai ügyi iroda, Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. 265

OCCASIO! Grossmann S. férfi-ruha-üzlet. Bécsi- és Deák-Ferencz-ut sarkán. Előre haladt időny és felhalmozott raktár végét, a kész áruk a beszerzési áron aul is eladtnak. OCCASIO!

Fontos önvédelemre. Bulldoggy-Nemesis 6 lövőtű revolver csak 4 frt. Börténka szíjjal és fölténynevel 5 frt. Vadász-egyverek nagy választékban.

Földessy L. puskaműves Bpest, Muzeum-körút 3. Vidéki szerkesztés utántrét vagy a pénz előzetes befizetése mellett Képes árjegyzék ingyen es bérmentve.

RHEUMA-SZESZ orvosi tekintélyek által kitűnőnek elismert készler. Bámulatos gyors és biztos hatású a test bármelyi fájdalmát u. m. reuma, csu, ischias, köcsvény, szaggadás, szúrás, nyúlás stb ellen. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fl. Kapható a főváros és vidék összes gyogytárában ugyszintén, a készítő WIDDER GYULA gyogyyszeresznél S. A.-Ujhely, 102. sz. Főraktár: Török J. gyogyész. urnál, Bpest, Király-u. 12. sz. és Dr. Egger-féle gyogyészertár a „NADOR“-hoz. 261

Tűzkárból megmentett áruk a következőkban adtnak el: Elegáns ruhakelme, egy teljes ruhára 2 frt 20 kr., 2 frt 50 kr. 3 frt. Barkettkelme méterje 16, 18, 22 kr. Schifon 1 vég 3 frt 10 krtól 3 frt 50 krig. Vaszon 1 vég 3 frt 30 krtól 3 frt 50 krig. Irlandi vászon 1 vég 4 frt 50 krtól 5 frt. Rumburgi vászon 1 vég 5 frittől 6,50 krig. Rumburgi vászon 50 ról 1 frt 50 kr. 12 gallér 1 frt 20 krig. 6 pár kezelő 90 krtól 1 frt 20 krig. Benedek és Társa Kerepesi-ut 58.

Nagy kedvezmény! Inyen-album karácsonyi nyilajárdekl. A Magyar Hírlap adja előtőzsdén. Aki előfizet a Magyar Hírlapra, megkapja a lapot is, az albumot is. A Magyar Hírlap karácsonyi albuma remekmű. Ezek óta irodalmi esemény számba megy. Minden évben új meglepetések gyűjteménye. Az ideit is gyönyört képek díszítik. Szépirodalmi része a legértékesebb. De nemcsak szép, hanem hasznos is. Naptárt is kapaz olvasó. Mindezt teljesen ingyen nyerik a Magyar Hírlap előfizetői. Aki nem előfizető, az csak 1 frt 50 krért kaphatja meg az albumot a naptárral. A Magyar Hírlap előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr. évűgyedre 3 frt 50 kr. A Magyar Hírlap kiadóhivatala Honvéd-utca 4.